

ผลการใช้สารบันเทิงคดีและสารคดีที่มีต่อผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนมัธยมประชานิเวศน์ สำนักงาน เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร

The Effects of Using Fictional and Non-Fiction Reading Passage on Reading Comprehension Achievement of Mathayom Suksa I Students at Mathayom Prachaniwet school Chatuchak District Office, Bangkok Metropolitan Administration

ภูลิน บุญญาหนันทชัย, ธนรัชฎ์ ศิริสวัสดิ์*, สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์**

นักศึกษาลัทธิศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) เปรียบเทียบคะแนนผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนมัธยมประชานิเวศน์ ก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้สารบันเทิงคดีเป็นสื่อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนมัธยมประชานิเวศน์ (2) เปรียบเทียบคะแนนผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนมัธยมประชานิเวศน์ ก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้สารสารคดีเป็นสื่อ และ (3) เปรียบเทียบคะแนนผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความหลังเรียนของนักเรียนที่เรียนโดยใช้สารบันเทิงคดีและสารสารคดี

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 1 ห้องเรียน ของโรงเรียนมัธยมประชานิเวศน์ สำนักงานเขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ การอ่านจับใจความจากการอ่านสารบันเทิงคดี และสารสารคดี แผนการจัดการเรียนรู้ และแบบฝึกหัดการอ่านจับใจความจากสารบันเทิงคดีและสารสารคดี สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที

ผลการวิจัย พบว่า (1) ผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนมัธยมประชานิเวศน์ หลังเรียนโดยใช้สารบันเทิงคดีเป็นสื่อสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (2) ผลสัมฤทธิ์ในการอ่านจับใจความของนักเรียนดังกล่าวหลังเรียนโดยใช้สารสารคดีเป็นสื่อสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (3) ผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความของนักเรียนหลังเรียนโดยใช้สารบันเทิงคดีเป็นสื่อสูงกว่าผลสัมฤทธิ์ดังกล่าวหลังเรียนโดยใช้สารสารคดีเป็นสื่ออย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

*ที่ปรึกษาหลัก

**ที่ปรึกษาร่วม

ABSTRACT

The purposes of this research were (1) to compare reading comprehension achievement scores of Mathayom Suksa I students at Mathayom Prachaniwet School before and after learning with the use of fictional reading passages as learning media; (2) to compare reading comprehension achievement scores of Mathayom Suksa I students at Mathayom Prachaniwet School before and after learning with the use of non-fictional reading passages as learning media; and (3) to compare reading comprehension achievement scores of the students after learning with the use of fictional and non-fictional reading passages as learning media.

The research sample consisted of Mathayom Suksa I students in an intact classroom of Mathayom Prachaniwet School, Chatuchak District Office, Bangkok Metropolitan Administration during the first semester of the 2016 academic year, obtained by cluster sampling. The employed research instruments were learning achievement tests on reading comprehension from reading fictional and non-fictional reading passages, learning management plans, and exercises for reading comprehension from reading fictional and non-fictional reading passages. Statistics employed for data analysis were the mean, standard deviation, and t-test.

Research findings showed that (1) the post-learning achievement scores of Mathayom Suksa I students at Mathayom Prachaniwet School after learning with the use of fictional reading passages as learning media was significantly higher than their pre-learning counterpart scores at the .01 level of statistical significance; (2) the post-learning achievement scores of the students after learning with the use of non-fictional reading passages as learning media was significantly higher than their pre-learning counterpart scores at the .01 level of statistical significance; and (3) the post-learning achievement scores of the students after learning with the use of non-fictional reading passages as learning media was significantly higher than their post-learning counterpart scores after learning with the use of non-fictional reading passages as learning media at the .01 level of statistical significance.

บทนำ

การอ่านจับใจความเป็นทักษะที่มีความสำคัญ เนื่องจากเมื่อผู้อ่านได้อ่านสารต่างๆ แล้ว ต้องสามารถจับใจความได้ถูกต้องและรวดเร็ว โดยเฉพาะผู้อ่านในวัยศึกษาเล่าเรียน ต้องมีทักษะการอ่านจับใจความเพื่อเป็นเครื่องมือแสวงหาความรู้ในวิชาที่เรียน มีผู้กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านจับใจความ ดวงใจ ไทยอุบุญ (2550: 125) กล่าวว่า การอ่านจับใจความเป็นสิ่งสำคัญ และจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับชีวิตในปัจจุบัน และถือว่าเป็นส่วนสำคัญของการเรียนรู้สิ่งต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อผู้อ่าน ไม่ว่าจะด้านการดำเนินชีวิตหรือเพื่อการศึกษา และเป็นการส่งเสริมพัฒนาสติปัญญา ความคิดและเพิ่มพูนประสบการณ์ การอ่านจับใจความจึงมีบทบาทสำคัญทุกด้านดังกล่าว โดยเฉพาะนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ต้องฝึกทักษะการอ่านจับใจความให้มีความสามารถในการอ่านจับใจความวิชาต่าง ๆ เพื่อต่อยอดการศึกษาในระดับที่สูงขึ้นไป

จากความสำคัญของการอ่านจับใจความดังกล่าว หลักสูตรแกนกลางขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 จึงกำหนดให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์และมีคุณภาพมาตรฐาน คือ รักการอ่าน มีเจตคติที่ดีต่อการอ่าน รู้จักเลือกอ่าน แสวงหาแหล่งความรู้และสามารถนำสิ่งที่ได้จากการอ่านไปใช้ประโยชน์ ดังนั้น การอ่านจึงมีความสำคัญต่อการรับรู้ข่าวสาร ก้าวทัน

การเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก ทำให้เรียนรู้ทุกสาขาวิชาได้ แสวงหาความรู้และนำความรู้ที่ได้รับมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันเกิดความเจริญก้าวหน้าขึ้น

แม้ว่ากระทรวงศึกษาธิการให้ความสำคัญต่อการอ่าน โดยเฉพาะการอ่านจับใจความ แต่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ส่วนใหญ่ยังขาดทักษะการอ่านจับใจความ คือไม่สามารถอ่านได้ถูกต้อง อ่านจับใจความไม่เป็น อ่านแล้วไม่เข้าใจ แยกแยะเนื้อหาที่ได้จากการอ่านสารไม่ได้ อ่านช้าและไม่สนใจที่จะอ่าน ทำให้การสื่อสารกับผู้อื่นติดขัด

การแก้ปัญหาเรื่องการอ่านจับใจความนั้น มีการใช้วิธีสอนและสื่อหลากหลายแต่ก็สามารถแก้ปัญหาได้ในระดับหนึ่ง การพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความยังมีการใช้สื่อการอ่าน ซึ่ง สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2554: 5-8) ได้กล่าวถึงสื่อการอ่านที่สรุปได้ว่ามีสองประเภท ได้แก่ สื่อที่มีสาระให้ความเพลิดเพลินซึ่งตรงกับสารบันเทิงคดี และสาระที่ให้ความรู้ซึ่งตรงกับสารสารคดี จะเห็นได้ว่าทั้งสารบันเทิงคดีและสารสารคดีสามารถพัฒนาผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความของนักเรียนได้ ความสำคัญของสารบันเทิงคดี คือ เมื่ออ่านสื่อที่เป็นสารประเภทบันเทิงคดีแล้วทำให้เกิดความคิด ความเข้าใจ รู้จักวิเคราะห์และมีความรู้สึกลับซึ่งพึงพอใจต่อเรื่องที่อ่านทำให้เรียนรู้ได้อย่างกว้างขวาง มีผู้ทำการวิจัยเรื่องการอ่านจับใจความโดยใช้สารทั้งบันเทิงคดีและสารสารคดีเป็นสื่อในการพัฒนาการอ่านจับใจความ ดังที่ พิมพพรรณ พูลสวัสดิ์ (2556) ศึกษาเรื่อง “การใช้นิทานพื้นบ้านจังหวัดสระแก้วพัฒนาการอ่านจับใจความสู่การเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนปิกิริม จังหวัดสระแก้ว” ซึ่งนิทานพื้นบ้านที่จัดให้นักเรียนได้อ่านนั้น นับเป็นสารประเภทบันเทิงคดี ส่วนสุวีณา เดือนแจ้ง (2550) ได้ศึกษาเรื่อง “ผลของการใช้สารจากหนังสือพิมพ์เป็นสื่อพัฒนาการอ่านจับใจความและการเขียนสรุปความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษา จังหวัดนครปฐม” ซึ่งสารหนังสือพิมพ์นับเป็นสารประเภทสารคดี การวิจัยทั้ง 2 เรื่องได้ผลการพัฒนาเป็นที่น่าสนใจทั้งประเภทบันเทิงคดีกับประเภทสารคดี ผู้วิจัยจึงสนใจทำการศึกษเปรียบเทียบว่า ระหว่างสารบันเทิงคดีกับสารสารคดี สารประเภทใดจะมีผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความได้ดีกว่ากัน ผลของการวิจัยจะนำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาการอ่านจับใจความของนักเรียนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ตั้งวัตถุประสงค์ไว้ ดังนี้

- 2.1 เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความระหว่างคะแนนก่อนเรียนกับคะแนนหลังเรียน โดยใช้สารบันเทิงคดีเป็นสื่อในการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนมัธยมประชานิเวศน์ กรุงเทพมหานคร
- 2.2 เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความ ระหว่างคะแนนก่อนเรียนกับคะแนนหลังเรียน โดยใช้สารสารคดีเป็นสื่อในการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
- 2.3 เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความหลังเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่อ่านสารบันเทิงคดีกับการอ่านสารสารคดี

สมมติฐานการวิจัย

- 3.1 ผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความของคะแนนหลังเรียน โดยใช้สารบันเทิงคดีเป็นสื่อในการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สูงกว่าคะแนนก่อนเรียน
- 3.2 ผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความของคะแนนหลังเรียน โดยใช้สารสารคดีเป็นสื่อในการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สูงกว่าคะแนนก่อนเรียน

3.3 ผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความของคะแนนหลังเรียน ระหว่างนักเรียนที่อ่านสารบันเทิงคดีกับนักเรียนที่อ่านสารสารคดีแตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนมัธยมประชานิเวศน์ สำนักงานเขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2559 จำนวน 9 ห้องเรียน มีนักเรียน 320 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนมัธยมประชานิเวศน์ สำนักงานเขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2539 จำนวน 2 ห้องเรียน มีนักเรียนห้องละ 30 คน ได้มาจากการสุ่มแบบกลุ่ม ซึ่งนักเรียนทั้งสองห้องมีความสามารถใกล้เคียงกัน มีค่าเฉลี่ยในวิชาภาษาไทย จากคะแนนปลายภาคใกล้เคียงกัน โดยใช้แบบทดสอบเป็นเครื่องมือวัดผลสัมฤทธิ์

เครื่องมือและการสร้างเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

1. เครื่องมือพัฒนาผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความสารประเภทบันเทิงคดี และเครื่องมือพัฒนาผลสัมฤทธิ์ การอ่านจับใจความสารสารคดี มีวิธีดำเนินการดังนี้ สารประเภทบันเทิงคดีได้คัดเลือกเรื่องจากนิตยสารและหนังสือต่างๆ มาทำเป็นแบบฝึกหัดการอ่านจับใจความ จำนวน 10 เรื่อง และสารประเภทสารคดีได้คัดเลือกเรื่องจากนิตยสาร หนังสือและสื่อสิ่งพิมพ์อื่นๆ มาทำเป็นแบบฝึกหัดการอ่านจับใจความ จำนวน 10 เรื่อง

2. แผนการจัดการเรียนรู้ การสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1) ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

2) ศึกษามาตรฐาน ตัวชี้วัด การจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาภาษาไทย

3) สร้างแผนการจัดการเรียนรู้โดย 1) จัดทำแผนเตรียมความพร้อมการอ่านจับใจความสารประเภทบันเทิงคดี 1 แผนและสารประเภทสารคดี 1 แผน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้นักเรียนเตรียมความพร้อมในการอ่านจับใจความ 2) แผนการจัดการเรียนรู้ ได้แก่ สารประเภทบันเทิงคดี 8 แผน กับแผนการจัดการเรียนรู้สารประเภทสารคดี 8 แผน วัตถุประสงค์เพื่อใช้ทดลองกับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง ทั้งแผนการจัดการเรียนรู้สารบันเทิงคดีกับแผนการจัดการเรียนรู้สารสารคดีแต่ละแผน ประกอบด้วย แนวคิด จุดประสงค์การเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล โดยใช้สรววิชาการเป็นสื่อเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความทั้งสารบันเทิงคดีกับสารสารคดี

4) นำสารบันเทิงคดีและสารสารคดีที่ได้ปรับระดับความยากง่าย โดยทำแบบฝึกหัดของสารแต่ละประเภทประเภทละ 8 เรื่อง แล้วนำไปทดลองใช้กับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนมัธยมประชานิเวศน์ สำนักงานเขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร จำนวน 2 ห้อง นักเรียนห้องละ 30 คน จึงนำสารบันเทิงคดี และสารสารคดีที่ได้ปรับระดับความยากง่ายแล้วนั้นมาทำเป็นสื่อในแผนการจัดการเรียนรู้ เรียงลำดับจากง่ายไปหายาก จึงนำมาใช้ในการทดลอง ดังนี้

ก. การทดลองโดยใช้สารประเภทบันเทิงคดี มีดังนี้ แผนการจัดการเรียนรู้เรื่องที่ 1 เรื่อง ความรักไม่มีขีดค้น แผนการจัดการเรียนรู้เรื่องที่ 2 เรื่อง นาทีวิกฤตติสมัยเด็ก แผนการจัดการเรียนรู้เรื่องที่ 3 เรื่อง เด็กวัดตีเด่น แผนการจัดการเรียนรู้เรื่องที่ 4 เรื่อง จิตรรายกายหยาบ แผนการจัดการเรียนรู้เรื่องที่ 5 เรื่อง ลูกอิน-ลูกจันผลไม้โบราณ แผนการจัดการเรียนรู้เรื่องที่ 6 เรื่อง มิตรภาพต่างสายพันธุ์ แผนการจัดการเรียนรู้เรื่องที่ 7 เรื่อง เก็บกระเป๋าสเงินช่วยชีวิตคน แผนการจัดการเรียนรู้เรื่องที่ 8 เรื่อง ต่งพอผေး

ข. การทดลองโดยใช้สารประเภทสารคดี มีดังนี้ แผนการจัดการเรียนรู้เรื่องที่ 1 เรื่อง นมอูฐต้านชรา แผนการจัดการเรียนรู้เรื่องที่ 2 เรื่อง เรื่องของกระท้อน แผนการจัดการเรียนรู้เรื่องที่ 3 เรื่อง นางสิงห์เฝ้าป่า แผนการจัดการเรียนรู้เรื่องที่ 4 เรื่อง กรรมของลิง แผนการจัดการเรียนรู้เรื่องที่ 5 เรื่อง ความมหัศจรรย์ แผนการจัดการเรียนรู้เรื่องที่ 6 เรื่อง กระสัง แผนการจัดการเรียนรู้เรื่องที่ 7 เรื่อง ไม่มีความรักใด แผนการจัดการเรียนรู้เรื่องที่ 8 เรื่อง จิตอาสา ของเมลินดา เกตส์

ค. นำแผนการจัดการเรียนรู้สารประเภทบันเทิงคดีและสารประเภทสารคดีให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณา จำนวน 3 คน คือ 1. ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรระดับมัธยมศึกษา 2. ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนภาษาไทย 3. ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล

ง. นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่แก้ไขปรับปรุงแล้วทั้งสองประเภทไปทดลองกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนมัธยมประชานิเวศน์ ปีการศึกษา 2558 จำนวน 30 คน ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างเพื่อปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้องก่อนที่จะนำไปทดลองกับกลุ่มตัวอย่างด้วยการทดสอบสารประเภทบันเทิงคดีก่อนเรียน 2 เรื่อง กับสารประเภทสารคดีก่อนเรียน 2 เรื่อง ใช้แผนเตรียมความพร้อมประเภทละ 1 เรื่อง และใช้แผนการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความสารบันเทิงคดี 8 เรื่อง การใช้แผนการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความสารคดี 8 เรื่องเช่นกัน แล้วจึงทดสอบหลังเรียนด้วยสารประเภทบันเทิงคดี 2 เรื่อง และสารคดี 2 เรื่อง

3. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความด้วยการใช้สารประเภทบันเทิงคดี และสารประเภทสารคดี เป็นการคัดเลือกเรื่องที่ทำประสิทธิภาพแล้ว มีค่าความยากง่าย (p) ค่าอำนาจจำแนก (r) ค่าความเที่ยง (rtt) สูง ค่าเฉลี่ยของประโยคและพยางค์อยู่ในกึ่งกลางกราฟรายได้ดำเนินการมาแล้วในขั้นตอนของการสร้างเครื่องมือ โดยนำแบบทดสอบสารประเภทบันเทิงคดีก่อนเรียน และแบบทดสอบหลังเรียน อย่างละ 2 เรื่อง กับแบบทดสอบสารประเภทสารคดีก่อนเรียนกับแบบทดสอบหลังเรียน อย่างละ 2 เรื่อง ไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนมัธยมประชานิเวศน์ สำนักเขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร จำนวน 2 ห้อง ห้องละ 30 คน ดังนี้

1) แบบทดสอบก่อนเรียน มี 4 เรื่อง ประกอบด้วย สารบันเทิงคดี 2 เรื่อง ได้แก่ เรื่อง คำสอนของครุแม่ และเรื่อง แม่นเหมือนจับวาง และสารคดี 2 เรื่อง ได้แก่ เรื่อง ซาลาเปากวางตุ้ง และเรื่อง พระปลุกป่าแห่งบ้านโป่งคำ

2) แบบทดสอบหลังเรียน มี 4 เรื่อง ประกอบด้วย สารบันเทิงคดี 2 เรื่อง ได้แก่ เรื่อง นาพิฆาตกรรม และเรื่อง พลังรักจากแม่ และสารคดี 2 เรื่อง ได้แก่ เรื่อง มหัศจรรย์การช่วยชีวิตคนงานเหมือง และเรื่อง บิดาแห่งยางพาราไทย

แบบทดสอบทั้ง 2 ชุด ทั้งก่อนเรียนและหลังเรียนของสารทั้ง 2 ประเภทได้นำไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน พิจารณา ผลการพิจารณาปรากฏว่าได้ค่า IOC เท่ากับ 0.66-1.00

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลอง โดยทดลองกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 โรงเรียนมัธยมประชานิเวศน์ สำนักงานเขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร จำนวน 2 ห้อง ห้องละ 30 คน ระหว่างวันที่ 11-26 สิงหาคม พ.ศ. 2559 ได้แก่

1. ทดสอบก่อนเรียนด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความสารประเภทบันเทิงคดี จำนวน 2 เรื่อง ได้แก่ 1. เรื่อง คำสอนของครุแม่ 2. เรื่อง แม่นเหมือนจับวาง

2. ทดสอบก่อนเรียนด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความสารประเภทสารคดี จำนวน 2 เรื่อง ได้แก่ 1. เรื่อง ซาลาเปากวางตุ้ง 2. เรื่อง พระปลุกป่าแห่งบ้านโป่งคำ

3. ดำเนินการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อเตรียมความพร้อมนักเรียนด้วยการสาธิตเกี่ยวกับวิธีการอ่านจับใจความ เพื่อให้นักเรียนเข้าใจวิธีอ่านที่ถูกต้องก่อนเริ่มกระบวนการทดลอง การจัดกิจกรรมนี้ได้กระทำในวันที่ 15 สิงหาคม พ.ศ. 2559

4. ดำเนินการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1-8 วันละ 2 ครั้ง ครั้งละ 1 ชั่วโมง จำนวน 8 ครั้ง สำหรับประเภทบันเทิงคดีและดำเนินการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1-8 วันละ 2 ครั้ง ครั้งละ 1 ชั่วโมง สำหรับสารประเภตสารคดี ระหว่างวันที่ 16 สิงหาคม พ.ศ. 2559 ถึง วันที่ 25 สิงหาคม พ.ศ. 2559

5. ทดสอบหลังเรียนด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความสารประเภตบันเทิงคดี 2 เรื่อง คือ 1. เรื่อง นานาที่ฆาตกรรม 2. เรื่องพลรักจากแม่ และทดสอบหลังเรียนด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความสารประเภตสารคดี 2 เรื่อง คือ 1. เรื่องมหัศจรรย์การช่วยชีวิตคนงานเหมือง 2. เรื่องบิดาแห่งยางพาราไทย ระหว่างวันที่ 19 และ 26 สิงหาคม พ.ศ. 2559

6. นำคะแนนที่ได้จากการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนของสารประเภตบันเทิงคดีและสารประเภตสารคดีแบบฝึกหัดการอ่านจับใจความของสารประเภตบันเทิงคดีและสารประเภตสารคดี มาทำการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการอ่านจับใจความบันเทิงคดีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้สารวิชาการเป็นสื่อ

ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการอ่านจับใจความบันเทิงคดีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน ปรากฏผลดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการอ่านจับใจความบันเทิงคดีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างคะแนนก่อนเรียนกับหลังเรียน โดยใช้สารบันเทิงคดีเป็นสื่อ

คะแนน	n	\bar{x}	S.D.	t	P
ก่อนเรียน	30	8.70	3.11	16.02**	0.00
หลังเรียน	30	15.00	1.45		

$P^{**} < .01$

จากตารางที่ 1 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านจับใจความบันเทิงคดีระหว่างคะแนนก่อนเรียนกับหลังเรียน พบว่า คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านจับใจความบันเทิงคดีหลังเรียนสูงกว่าคะแนนก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการอ่านจับใจความสารคดีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้สารวิชาการเป็นสื่อ

ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการอ่านจับใจความสารคดีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน ปรากฏผลดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการอ่านจับใจความสารคดีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างคะแนนก่อนเรียนกับหลังเรียน โดยใช้สารคดีเป็นสื่อ

คะแนน	n	\bar{x}	S.D.	t	P
ก่อนเรียน	30	7.30	2.79	15.21**	0.00
หลังเรียน	30	13.67	1.28		

$P^{**} < .01$

จากตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านจับใจความสารคดีระหว่างคะแนนก่อนเรียนกับหลังเรียนพบว่า คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านจับใจความสารคดีหลังเรียนสูงกว่าคะแนนก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านจับใจความบันเทิงคดีและสารคดีหลังเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านจับใจความบันเทิงคดีกับสารคดีหลังเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปรากฏผลดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านจับใจความบันเทิงคดีและสารคดีหลังเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

คะแนน	n	\bar{x}	S.D.	t	P
การอ่านจับใจความบันเทิงคดี	30	15.00	1.45	15.91**	0.00
การอ่านจับใจความสารคดี	30	13.67	1.28		

$P^{**} < .01$

จากตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความบันเทิงคดีกับคะแนนอ่านจับใจความหลังเรียน พบว่า ผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความบันเทิงคดีกับผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความสารคดีหลังเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สรุปผลการวิจัย

ผลการดำเนินการวิจัย สรุปได้ดังนี้

1. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการอ่านจับใจความบันเทิงคดีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างคะแนนก่อนเรียนกับหลังเรียน โดยใช้สารบันเทิงคดีเป็นสื่อ พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านจับใจความหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการอ่านจับใจความสารคดีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างคะแนนก่อนเรียนกับหลังเรียน โดยใช้สารคดีเป็นสื่อ พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านจับใจความหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความบันเทิงคดีกับสารคดีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่าคะแนนการอ่านจับใจความบันเทิงคดีกับคะแนนการอ่านจับใจความสารคดีหลังเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยมีประเด็นที่นำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการอ่านจับใจความ โดยใช้สารบันเทิงคดี และสารคดีเป็นสื่อ พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านจับใจความหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้ เนื่องจาก

1.1 เนื้อหาที่นำมาใช้ฝึกมีความยากง่ายเหมาะสมกับผู้เรียน เนื่องจากผู้วิจัยได้มีการเลือกเนื้อหาตามความสนใจของนักเรียนและมีการนำเรื่องดังกล่าวมาปรับความยากง่ายให้เหมาะสมกับระดับการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ทำให้เนื้อหาดังกล่าวเหมาะสมที่จะนำมาใช้เป็นแบบฝึก

1.2 ความยากง่ายของแบบฝึกหัดที่นำมาใช้ในการฝึก ผู้วิจัยได้สร้างคำถามในแบบฝึก โดยใช้หลักของบลูม (Bloom's Taxonomy) 6 ชั้น ประกอบด้วย รู้-จำ เข้าใจ นำไปใช้ วิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมินค่า ดังนั้นแบบฝึกหัดดังกล่าวจึงมีคำถามตั้งแต่ระดับง่ายไปจนถึงยากเหมาะสมกับการใช้ฝึกอ่านจับใจความ นอกจากนี้ผู้วิจัยได้นำแบบฝึกหัดทั้งหมดไปทดลองใช้กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง แล้วคำนวณหาค่ายากง่าย อำนาจจำแนก และความเที่ยงเพื่อปรับปรุงแบบฝึกหัด และได้นำค่าความเที่ยงมาประกอบการจัดลำดับแบบฝึกหัดจากง่ายไปหายากด้วย

1.3 การใช้สารบันเทิงคดีและสารคดีเป็นสื่อในการฝึกอ่านจับใจความมีความเหมาะสม เพราะเป็นสารที่ให้ประโยชน์กับผู้อ่าน ดังที่ สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2550) ได้อธิบายไว้ว่าการอ่านจับใจความมีความสัมพันธ์กับการคิดมีพื้นฐานมาจากการอ่านจับใจความ เมื่ออ่านแล้วเกิดจินตนาการและความรู้สึกที่แตกต่างหรือแปลกไปจากเดิม เช่น บุคลิกภาพของตัวละคร นิสัย เหตุการณ์ ตลอดจนการดำเนินเรื่อง เป็นความคิดเห็นที่แตกต่าง ส่วนความคิดเห็นที่เห็นด้วยเป็นความคิดเห็นในด้านเดียวกัน การอ่านจึงทำให้ผู้อ่านได้รับทั้งสารที่เป็นประโยชน์ และได้รับความเพลิดเพลินในการอ่านด้วย

1.4 แนวทางในการจัดกิจกรรม ในการฝึกครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ฝึกโดยใช้วิธีให้นักเรียนเข้าใจวิธีการแล้วจึงดำเนินการฝึกอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับทฤษฎีของธอร์นไคด์เป็นพื้นฐานโดยการให้ผู้เรียนได้รับการฝึกฝนต่อเนื่อง จำนวน 8 ครั้ง จะช่วยให้นักเรียนมีทักษะในการอ่านจับใจความได้ดี นอกจากนั้น ก่อนที่จะฝึกมีการเตรียมความพร้อมก่อน สอดคล้องกับทฤษฎีสกีมาโดยเมื่ออ่านจับใจความเรื่องแล้วต้องอ่านเนื้อเรื่องอีกครั้งเพื่อเขียนสรุปความที่กล่าวถึงการบูรณาการความรู้ใหม่กับความรู้เดิม

2. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความสารบันเทิงคดีกับสารคดีหลังเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่าสารทั้งสองประเภทนี้สามารถพัฒนาผลสัมฤทธิ์ในการอ่านจับใจความได้ต่างกัน ทั้งนี้ เนื่องจากสารบันเทิงคดีเป็นสารที่ให้ความเพลิดเพลิน มีลีลาการเรียบเรียงที่ชวนอ่านมากกว่าสารคดี จึงอาจส่งผลสัมฤทธิ์ทางการอ่าน โดยเฉพาะกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งยังเป็นวัยที่ชอบอ่านเรื่องในแนวนบันเทิงคดีมากกว่าสารคดี ความแตกต่างดังกล่าวเห็นได้อย่างชัดเจน เมื่อพิจารณาคะแนนเฉลี่ยของแบบฝึกหัดอ่านจับใจความสารบันเทิงคดี มีค่าเฉลี่ย = 6.08 ในขณะที่สารคดีมีค่าเฉลี่ย 4.69

ผลการวิจัยครั้งนี้ จะเป็นแนวทางให้ครูภาษาไทยเลือกสารที่จะนำมาใช้พัฒนาการอ่านจับใจความของนักเรียนได้เหมาะสมยิ่งขึ้น โดยอาจเลือกใช้สารบันเทิงคดีก่อนเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความของผู้เรียน จากนั้นจึงค่อยใช้สารคดีเพิ่มความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนต่อไป

ข้อเสนอแนะ

ในการวิจัยครั้งนี้ มีข้อเสนอแนะสำหรับผู้ให้นำผลงานวิจัยไปใช้ควรปฏิบัติ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ควรศึกษาขั้นตอนในแบบทดสอบให้เข้าใจและเตรียมเอกสารให้พร้อม สำหรับการฝึกเพื่อการพัฒนาจะได้เป็นไปตามลำดับขั้น

1.2 ควรฝึกในเวลาเรียนปกติที่นักเรียนมีความพร้อมและกระตือรือร้นที่จะฝึก

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรพัฒนาผลสัมฤทธิ์ในการอ่านจับใจความของนักเรียนที่มีความสามารถในการเรียนที่แตกต่างกัน คือ สูง ปานกลาง และต่ำ โดยใช้สารบันเทิงคดี และสารสารคดีที่มีความยากง่ายต่างกันตามความสามารถในการเรียนของนักเรียน

2.2 ควรเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการอ่านจับใจความของนักเรียนที่มีความสามารถในการเรียนภาษาไทย ระดับเดียวกัน

2.3 ควรพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการอ่านจับใจความให้เป็นสื่ออิเล็กทรอนิกส์

เอกสารอ้างอิง

- กรมวิชาการ. (2546). กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว
- กองทัพเรือ. (2542). การใช้ภาษาไทย กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช
- พิมพ์พรรณ พิณสวัสดิ์ (2556) การใช้นิทานพื้นบ้านจังหวัดสระแก้วพัฒนาการอ่านจับใจความสู่การเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนปิกิม จังหวัดสระแก้ว (ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช) นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์. (2545). หลักและวิธีการสอนอ่านภาษาไทย. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช.
- _____. (2554). กลวิธีเพื่อการเรียนการสอนการอ่านในประมวลสาระชุดวิชาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ภาษาไทย หน่วยที่ 5. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สุวีณา เตือนแจ้ง (2550) ผลของการใช้สารจากหนังสือพิมพ์เป็นสื่อพัฒนาการอ่านจับใจความและการเขียนสรุปความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษา จังหวัดนครปฐม (ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช). นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.